

ლელა კვარაცხელია

ინოვაციური საგანმანათლებლო ტექნოლოგიებისა და მიღვომების გამოყენება ქართული ენისა და ლიტერატურის გაკვეთილზე და მათი გათვალისწინება სასწავლო გეგმაში

სწავლა-სწავლების საკითხებით დაინტერესება უძველეს საუკუნეთა ხვეულებში იკარგება. მე-20 საუკუნემ ფაქტობრივად პასუხი გასცა კითხვას — რა ვასწავლოთ? მაგრამ ანტიკური სამყაროდან დღემდე აქტუალურია საკითხი: როგორ ვასწავლოთ? რა ვილონოთ, რომ ადამიანმა მაქსიმალურ შედეგს მიაღწიოს? რას ნიშნავს „მაქსიმალური საუკეთესო შედეგი“ და რა განაპირობებს მას — ნიჭი, შრომისმოყვარეობა თუ ორივე ერთად? რა როლი ეკისრება ამ საქმეში საზოგადოებას, სახელმწიფოებრივ სტრუქტურებს, ადამიანის პიროვნების შიდა თუ გარე სულიერ და მატერიალურ სამყაროს... რა არის ნიჭი და რატომ ვლინდება ის ადამიანის სიცოცხლის სხვადასხვა პერიოდში სხვადასხვა დოზით? როგორ აღმოვაჩინოთ ის თავის დროზე და როგორ გამოვიყენოთ იგი საზოგადოების საკეთილდღეოდ. **აღმოჩენისა და განმავითარებელის ფუნქცია განათლების სისტემას ეკისრება, მომხმარებლისა და ხელშემწყობის --- სახელმწიფოსა და საზოგადოებას. თუმცა აქ უმნიშვნელოვანესი მოსწავლეში (ასაკის მიუხედავად) სათანადო გამოყენებადი ცოდნის დაგროვებაა, რაც განათლების სწავლა-სწავლების სისტემის პრეროგატივაა.**

პედაგოგიური მეთოდებისა და სწავლა სწავლებისათვის პრინციპებზე აქტიური საუბარი და მათზე განსაკუთრებული მნიშვნელობის მინიჭება მე-20 საუკუნის 60-იანი წლებიდან იწყება და ჩნდება უამრავი თეორია, როგორ ვასწავლით, თუმცა მაინც გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება არამარტო მეთოდს, არამედ იმასაც, თუ ვინ ასწავლის და ვის ასწავლის. კაცობრიობამ განათლებაში არაერთი მეთოდი მოსინჯა, აღმოაჩინა და განავითარა, ზოგიც უარყო და დღემდე ძიებაშია. თანამედროვე პედაგოგიკის „მესვეურნი“ სწავლა-სწავლების არაერთ მეთოდს ჩამოგვიტოვლიან (ჯანაშია... 2011: 62, 111, 193), მაგრამ **ისმის კითხვა, როგორ ვასწავლოთ მასწავლებელს, ან მომავალ მასწავლებელს სწავლება. სწორედ ამას ემსახურება სამოდულო გაკვეთილი.**

დღეს განსაკუთრებით აქტუალურია ინოვაციური საგანმანათლებლო ტექნოლოგიების გამოყენების პრინციპების დანერგვა სასწავლო პროცესში. 21-ე საუკუნემ არაერთი გამოწვევა დასახა საზოგადოების წინაშე... გაჩნდა ახალი ტექნოლოგიები, ინტერესები, შეხედულებები და ღირებულებები. ამან მოითხოვა ახალი საგანმანათლებლო პრინციპების ჩამოყალიბება, რათა

ალიზარდოს ახალი, 21-ე საუკუნის მოთხოვნების შესაბამისი აღმიახლოება. სწორედ ეს პრინციპებია გაცხადებული ზოგადი განათლების ეროვნულ მიზნებსა და საგნობრივ სტანდარტებში, რომელთა გათვალისწინება აუცილებელია ყოველ გაკვეთილზე; ჩვენი კვლევის მიზანი გახლავთ სამოდულო გაკვეთილების დაგეგმვის პრინციპებისა და შედეგზე ორიენტირებული სასწავლო პროცესის კონსტრუირება და განხორციელება (ინასარიძე, 2016: 13). ყველაფერი ამის ამოსავალი წერტილი კი მოცემული საგნით, მოცემული თემით მოსწავლეთა დაინტერესება უნდა იყოს. თუ მოსწავლეში არ/ვერ გამოვიწვიეთ ინტერესი ყველაზე კარგად დაგეგმილი გაკვეთილიც კი უფასურდება.

ინოვაციური საგანმანათლებლო ტექნოლოგიებისა და მიდგომების გამოყენება, სამოდულო გაკვეთილის არსი, მიზანი და დანიშნულება.

საინტერესოა თავად დასახელება — სამოდულო გაკვეთილი. მის ნაცვლად უკეთესი იქნებოდა “სანიმუშო ანუ სამაგალითო გაკვეთილის” გამოყენება, რადგან ის სწორედ სანიმუშოდ, გამოცდილების გასაზიარებლად ტარდება... სანიმუშო, ნიმუში — ნამუშის, ნამუშევრისა და ნაშრომის ასოციაციასაც იწვევს და ის, ჩვენი აზრით, ქართული ძირის სიტყვაა.

ინოვაციური საგანმანათლებლო ტექნოლოგიების დანერგვა უნდა დაიწყოს სამოდულო გაკვეთილებით, რაც თავისთავად უკავშირდება მათი ჩატარების სტილს, პედაგოგიური ოსტატობის ურთიერთსწავლებას (ინასარიძე, 2016: 31). სამოდულო გაკვეთილებში აუცილებლად გასათვალისწინებელია ჩვეულებრივი გაკვეთილის ყველა კომპონენტი, თუმცა არ არის აუცილებელი მასწავლებელმა აქტივობებისა და მეთოდების შერჩევას მისდინოს ერთ საყოველთაოდ მიღებულ მიმართულებას (მარზანო, 2015: 149). სწავლება შეიძლება კეთებით, თამაშით, დიალოგით, დისკუსიითა თუ დებატების გამოყენებით... ეს მასწავლებლის არჩევანსა და კლასის შემადგენლობაზეა დამოკიდებული, მაგრამ უმთავრესია შედეგი — რა შეკვეთა მოგვცა ამ გაკვეთილისთვის ეროვნულმა სასწავლო გეგმამ და რა შევასრულეთ?!

სამოდულო გაკვეთილი კარგად ავლენს მასწავლებლის შესაძლებლობებს, როგორ ასწავლის ის, როგორია არა მარტო მისი მეცნიერული ცოდნა, არამედ კლასთან ურთიერთობა, პედაგოგიური ნიჭი, სიახლეების წვდომის, შემოქმედებითი მიდგომის, შედეგის მიღწევისა და ანალიზის, თვითშეფასების უნარი.

სამეცნიერო ლიტერატურაში გამოყოფენ სამოდულო გაკვეთილის 4 სახეს: ინოვაციურს, ინტეგრირებულს, პრობლემებზე დაფუძნებულს, გამჭოლი კომპეტენციების... თუმცა მასწავლებელმა შეიძლება ჩაატაროს სხვა სახის გაკვეთილებიც. ჩემი აზრით, საინტერესოა იქნებოდა ე. წ. „ყოველდღიური სამოდუ-

ლო გაკვეთილი“, ის მეტად საინტერესო იქნება პედაგოგებისა და სტუდენტებისათვის.

სამოდელიო გაკვეთილის არსი მის ნიმუშად წარმოდგენას გულისხმობს, რაც თავისთავად მოითხოვს მასზე გულდასმით მუშაობას. ეს არის გამოცდილების გაზიარება, „სწავლების სწავლება“ და თავისებური თვითსწავლება.

ყოველდღიური სამოდელიო გაკვეთილი უფრო მრავალმხრივი და მრავალფეროვანი შეიძლება იყოს, ვიდრე ჩამოთვლილი 4 სახეობა, რასაც სწორედ მისი ყოველდღიურობა განაპირობებს. სამოდელიო გაკვეთილი ნიმუშია, გამოცდილების გაზიარება და ის არ უნდა იყოს გამორჩეულ თემაზე გამორჩეული მეთოდით დაგეგმილი და ჩატარებული გაკვეთილი. ასეთი სახის სამოდელიო გაკვეთილები მეტად საინტერესო იქნება პედაგოგიური ფაკულტეტის სტუდენტებისათვისა და დამწყები მასწავლებლებისათვის.

ყოველდღიურ სამოდელიო გაკვეთილში უფრო მეტად ჩანს საგაკვეთილო გეგმის ლაკონიურობა, თუ როგორ იგეგმება ყოველდღიური სასწავლო პროცესი, როგორ მიიღწევა სწავლების შედეგი, როგორ მიდის მასწავლებელი ნაბიჯ-ნაბიჯ შედეგისაკენ, რა მეთოდები და აქტივობები გამოიყენება ყოველდღიურად და რა განაპირობებს პედაგოგიური ოსტატობის დონეს. აქ უფრო მეტად ჩანს მასწავლებლისა თუ მოსწავლის, მთელი გაკვეთილის ფსიქოლოგია და ფილოსოფია, ის, რომ მასწავლებელი და მოსწავლე უბრალო პარტნიორები კი არ არიან სწავლასწავლებაში, არამეს დასახული მიზნის მისაღწევი 2 მნიშვნელოვანი მხარე, რომელთა შეთანხმებული მუშაობა განაპირობებს წარმატებას.

სამოდელიო გაკვეთილის არსი მის ნიმუშად წარმოდგენას გულისხმობს, რაც თავისთავად მოითხოვს მასზე გულდასმით მუშაობას. ეს ხომ გამოცდილების გაზიარებაა, თავისებური სწავლებაა დამსწრე მასწავლებლებისთვის და თვითსწავლება ავტორისათვის.

ამრიგად, ნებისმიერი გაკვეთილისა და მასწავლებლის წარმატების ამოსავალი წერტილი მოსწავლის დაინტერესება და სასწავლო მასალის ოსტატურად მიწოდების ხელოვნებაა.

სამოდელიო გაკვეთილი თემატური სასწავლო გეგმის ერთ-ერთი კომპონენტი უნდა გახდეს, რაც ხელს შეუწყობს მასში კვლევითი კომპონენტების დამატებას. ის უნდა მიჰყვებოდეს თემეტიკას, მაგრამ მასწავლებელს უნდა მიეცეს თავისუფალი მოქმედებისა და მასალის მეცნიერული განჭვრეტის უნარი. გაკვეთილი უნდა ამტკიცებდეს გარკვეული აქტივობების გამოყენების აუცილებლობას. სამოდელიო გაკვეთილზე მუშაობისას მრავალფეროვანი მასალა იქმნება, რომლის შენახვა სკოლაში კაბინეტური სისტემის არქონის შემთხვევაში, რთულია. ტექნოლოგიები დღეს საშუალებას გვაძლევს შევინახოთ მასალების

ელვერსია და არაერთხელ გამოვიყენოთ იმავე ან მოდიფიცირებული სახით.

ამრიგად, სამოდულო გაკვეთილებს სკოლაში დიდი მნიშვნელობა აქვს, ოღონდ უნდა ვიცოდეთ, სად, როდის, როგორ, რისთვის ვამზადებთ მას და რა შედეგზე გავდივართ.

რას ნიშნავს ინოვაციური საგანმანათლებლო ტექნოლოგია?

ინოვაციური საგანმანათლებლო ტექნოლოგიებში დღეს ხშირად მოიაზრებენ უახლეს საინფორმაციო და კომპიუტერული ტექნოლოგიების გამოყენებას, რაც თავისთავად მისასალმებელია, მაგრამ ინოვაციური ტექნოლოგია, ამის გარდა, ნიშნავს ახალი მეთოდოლოგიის, ახალი პედაგოგიური მიდგომებისა და საშუალებების გამოყენებას გაკვეთილზე მთელი კლასისა და თითოეული მოსწავლის ინდივიდუალური თავისებურებების გათვალისწინებით. გასათვალისწინებელია მოსწავლეთა როდენობაც, ასევე რესურსების შეფარდება კლასის საჭიროებებთან და სხვა ბევრი რამ. ამას იმთავითვე მივყავართ აზრთან, რომ უკვე აუცილებელია გვქონდეს ქართული ენისა და ლიტერატურის კაბინეტი, რომელიც აღჭურვილი იქნება არამარტო უახლესი საკომუნიკაციო და საინფორმაციო ტექნოლოგიებით, პროექტორით, სკანერთა თუ საბეჭდი მასალებით, არამედ სათანადო წიგნებით, პლაკატებითა და ვიდეოთეკით. ასევე აუცილებელია შეგროვდეს ჩატარებული გაკვეთილების მასალები, რასაც მასწავლებლები გამოიყენებენ ახალი გაკვეთილების დაგეგმვისას და ასევე შესაძლებელია ეს მასალები გაერთიანდეს მასწავლებლის დამხმარე სახელმძღვანელოდ და გამოიცეს წიგნად. როცა სასკოლო სახელმძღვანელოებზე მუშაობენ, ნაკლებად არის გათვალისწინებული პრაქტიკული გაკვეთილების გამოცდილება. ჩემი აზრით, ახალი სახელმძღვანელოები და მასწავლებლის დამხმარე წიგნები სწორედ ასეთ მასალებზე უნდა მზადდებოდეს და არა სპონტანურად და ნაჩქარევად. ყველაფერ ამას გაერთიანება და კოორდინაცია სჭირდება, რაც შემდგომში თავიდან აგვაცილებს შეცდომებს.

უახლესი ტექნოლოგიების გამოყენებას საგაკვეთილო პროცესში და მათს გათვალისწინებას გაკვეთილის გეგმაში დიდი მნიშვნელობა აქვს, რადგან:

1. ეს საშუალებას გვაძლევს გაკვეთილზე დავზოგოთ დრო და მოსწავლესაც ვასწავლოთ დროის ეკონომიურად გამოყენების ფასი.
2. ის მეტად მრავალფეროვანს ხდის გაკვეთილს, საშუალებას გვაძლევს გამოვიყენოთ მრავალფეროვანი აქტივობები და მეთოდები.
3. ეს საშუალებას გვაძლევს მოსწავლე მოვამზადოთ თანამედროვე ტექნოლოგიების ეპოქისათვის.

4. მოსწავლეს უჭრება შეცდომის დაშვების შიში, იგი ხვდება, რომ შეცდომა ჩვეულებრივი მოვლენაა და მისი გასწორება ადვილად შეიძლება.

5. მოსწავლეებს განსაკუთრებით აინტერესებთ თანამედროვე ვიდეო რესურსებისა და საინფორმაციო ტექნოლოგიების გამოყენება, რადგან მათ ყოველთვის აინტერესებთ ტექნიკის სიახლეები. მას ერთგვარ თამაშთანაც აიგივებენ.

6. გაკვეთილის მასალებზე, პროექტსა და სხვა დავალებებზე მუშაობისას მოსწავლეები ეჩვევიან დამოუკიდებლობას, იძენენ გადაწყვეტილებების დამოუკიდებლად თუ ჯგუფურად მიღების უნარს, მასწავლებელი აქ უფრო მიმართულების მიმცემი და ფარული რეჟისორია, რომელიც მოქმედების სადავეებს მოსწავლეებს აკავებს და ცდილობს იყოს დამკვირვებელი და ხელშემწყობი საჭირო მომენტში.

ამრიგად, გაკვეთილზე ინოვაციური ტექნოლოგია ნიშნავს ახალი მეთოდოლოგიის, ახალი პედაგოგიური მიდგომებისა და საშუალებების გამოყენებას. დღეს ხშირია შემთხვევები, როცა მასწავლებელი ან საერთოდ არ იყენებს მათ ან ზედმეტად უთმობს ყურადღებას და ესგ-ით გათვალისწინებულ შედეგზე ვერ (ან ძნელად) გადის. საინფორმაციო ტექნოლოგიები არამარტო დიდი მოცულობის საინტერესო ინფორმაციის მოძიების საშუალებას გვაძლევს, არამედ გაკვეთილზე დროის დაზოგვის შესანიშნავი საშუალებაა. ამიტომ „ოქროს შუალედის“ პოვნა აუცილებელია. მიდგომებსა და სწავლების ტექნოლოგიებში უნდა მოვიაზროთ ახლებური სახელმძღვანელოებიც (კოჭენი, 2012: 674).

სტუდენტებისა და მასწავლებლებისათვის განკუთვნილი მეთოდის სახელმძღვანელოების ყველაზე დიდი ნაკლი, რაც დღემდე დაუძლეველია, უკიდურესი შაბლონურობაა. არაერთხელ გამჩენია კითხვა, ნუთუ ამდენ მასალას ერთბაშად აწვდიან მოსწავლეს და ისიც უცებ ყველაფერს იგებს. წინათ წიგნები გათვლილი იყო საუკეთესო მოსწავლეზე, რომელიც მართლაც ელვისებურად ითვისებდა მასალას. ეს შაბლონურობა დღესაც არ არის დაძლეული, ამიტომ დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს სამოდულო გაკვეთილებს. უფრო შედეგიანია ცოცხალი ნიმუშით სწავლება, ვიდრე ტექსტით, ცხრილებითა თუ დიაგრამებით. მოძავალი მასწავლებლებისთვის განკუთვნილი სახელმძღვანელოები გამოირჩევა შემდეგი უარყოფითი ნიშნებით: შაბლონურობა, არ არის გათვალისწინებული მოსწავლეთა განსხვავებული შესაძლებლობები, არ არის გათვალისწინებული მოსწავლის ფსიქოლოგია, ენის სირთულე, არ არის სათანადოდ განსაზღვრული მასალის მოცულობა, არ არის გათვალისწინებული დროის ფაქტორი, ნაკლებად ითვალისწინებს მასწავლებლისა და მოსწავლის ინდივიდუალიზმს.

ქართული ენისა და ლიტერატურის გაკვეთილების სპეციფიკის გათვალისწინება სასწავლო გეგმაში და სამოდულო გაკვეთილის თავისებურებები.

ქართული ენისა და ლიტერატურის კათედრაზე განხორციელებულმა სკოლის საჭიროებების კვლევამ აჩვენა, რომ საგნების სპეციფიკა და ესგ-ით მისაღწევი შედეგები გასათვალისწინებელია არამარტო თემატურ-კალენდარული გეგმებისა და ყოველდღიური გაკვეთილების დაგეგმვისას, არამედ სასკოლო ცხრილის შედგენისასაც. ქართულ ენაში გათვალისწინებულია კვირაში 5 საათი. ვინაიდან ამჟამად ცალკე საგაკვეთილო საათი არ ეთმობა გრამატიკას, ეს საათები ნაწილდება ყოველდღე თითო საათი, რაც მეტად მოუხერხებელია საბაზო და საშუალო საფეხურზე შემაჯამებელი სამუშაოებისათვის. კვლევაში მონაწილეობდა ყველა ქართულის მასწავლებელი, შევისწავლეთ გაკვეთილები, რომლებიც ითვალისწინებდა წერით და ზეპირ შემაჯამებელ სამუშაოებს, დისკუსია-დებატებს, ჯგუფურ სამუშაოებს მრავალრიცხოვან კლასებში (25-32 მოსწავლე), პროექტ-გაკვეთილებს, სხვადასხვა სახის საშინაო და საკლასო სამუშაოების პრეზენტაციებს... დადგინდა, რომ აუცილებელია, სასწავლო წლის დასაწყისში გაკვეთილების ცხრილის შედგენისას აუცილებლად უნდა დაწყვილდეს კვირაში ერთხელ მაინც. ასეთ დაწყვილებულ გაკვეთილებს გამოიყენებენ შემაჯამებელი სამუშაოებისთვის და ზემოთ ჩამოთვლილი სახეობის გაკვეთილების ჩასატარებლად. წარმოვიდგინოთ, XII კლასელმა უნდა დაწეროს თემა 3 მითითების მიხედვით, 2-3 წუთი დასჭირდება საორგანიზაციო ნაწილს, 5 წუთი მასწავლებლის მითითებასა და მოსწავლეებისგან შემოსულ კითხვებს. სამუშაოდ კი რჩება 30-35 წუთი, რაც თხზულების დასაწერად აშკარად არ არის საკმარისი. არაფერს ვამბობთ ე. წ. „შავი“ მონახაზის შექმნასა და შესრულებული სამუშაოს გადახედვაზე. დროის სიმცირე გაკვეთილზე ხელს უშლის მშვიდი ემოციურ-ფსიქოლოგიური გარემოს შექმნას, რაც მოსწავლის წარმატებისათვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია. დროის პრობლემა აშკარად ჩანდა სამოდულო გაკვეთილებზეც და სხვადასხვა საინტერესო აქტივობების ჩატარებისას, როცა მოსწავლე სამართლიანად გულდაწყვეტილი რჩება, რადგან მასწავლებელმა გულმოდგინედ შესრულებული ნაშრომის მოსმენა და განხილვა ვერ მოასწრო. მოსწავლის ინტერესების გათვალისწინებით, მასწავლებელი ვალდებულია მოისმინოს ყველა აზრი და მოსწავლე გაწბილებული არ დატოვოს.

კვლევაზე მომუშავე ჯგუფმა სკოლას მისცა რეკომენდაცია, სასკოლო გეგმისა და ცხრილის შედგენისას გაითვალისწინოს ქართულ ენასა და ლიტერატურაში საბაზო და საშუალო საფეხურზე კვირაში ერთხელ გაკვეთილების დაწესების აუცილებლობა, რაც უნდა აისახოს თემატურ-კალენდარულ და ყოველდღიურ საგაკვეთილო გეგმებში.

მინდა ვისაუბრო საკუთარ გამოცდილებაზე. ჩავატარე 4 სხვადასხვა სახის სამოდლო გაკვეთილი: ინოვაციური (გაკვეთილი სკაიპით სსიპ ქ. ფოთის №3 საჯარო სკოლასთან), ინტეგრირებული (ქართ. ლიტ., ხელოვნება, ისტორია), პრობლემებზე დაფუძნებული (დებატები პრობლემურ თემაზე) და გამჭოლი კომპეტენციები (წიგნიერება, მედიაწიგნიერება, ეკოლოგიური, მრავალენობრივი, სემიოტიკური...)²⁰.

საინტერესო სამოდლო გაკვეთილი ჩატარდა მე-ნ კლასში. ქსელური სასწავლო პროექტის ფარგლებში განხორციელდა მეტად საინტერესო პროექტ-გაკვეთილი, რომელმაც ერთიანი თემითა და სხვადასხვა მისაღწევი შედეგით გააერთიანა VI და I კლასი. გაკვეთილს უძღვებოდა 2 მასწავლებელი, ჩართული იყო სსსმ მოსწავლე, რომლისთვისაც დაიგეგმა ესგ-ით გათვალისწინებული აქტივობები²¹.

წარმოდგენილი მასალა და კვლევის შედეგები ცხადყოფს, რომ სამოდლო გაკვეთილის გეგმამ უნდა გამოკვეთოს ის განსაკუთრებული შტრიხი, ის თავისებურება, რაც გაკვეთილს ნიმუშად, სასწავლო მასალად აქცევს და საშუალებას მისცემს მასწავლებლებსა თუ სტუდენტებს, გაიმეორონ მოცემული სტილის გაკვეთილი და დაამკვიდრონ იგი შესაბამისი თემების სწავლებისას ყოველდღიურ სწავლებაში ესგ-ით გათვალისწინებული შედეგების მისაღწევად.

გაკვეთილებზე დაკვირვებამ და განხორციელებულმა კვლევამ საინტერესო შედეგამდე მიგვიყვანა, წინ წამოსწია თანამედროვე სწავლა-სწავლების დადებითი და უარყოფითი შტრიხები და ნათლად დაგვანახა, რისი გამოსწორებაა აუცილებელი პირველ რიგში. ყველა სამოდლო გაკვეთილი ჩატარდა ჯეოკლასში, რადგან საინფორმაციო ტექნოლოგიების გამოყენება აუცი-

²⁰ ჩატარებული სამოდლო გაკვეთილის დეტალური გეგმები და მათთან დაკავშირებული სხვა საინტერესო დოკუმენტები იხ. მასწავლებლის პირად ბლოგზე: <https://akhalaiela.wixsite.com/website>. აქ განთავსებულია სსიპ ქ. რუსთავის №23 საჯარო სკოლის X-XI კლასებში ჩატარებული სამოდლო გაკვეთილების დეტალური გეგმები შესაბამისი რეფლექსიებით.

²¹ პროექტისა და სამოდლო გაკვეთილის ამსახველი მასალები (გეგმა, რეფლექსია, სლაიდშოუები...) განთავსებულია ბლოგზე: <https://akhalaiela.wixsite.com/gseluriproecti>

ლებელი გახადა თითქმის ყოველ გაკვეთილზე. საგაკვეთილო დროის ეკონომიის მიზნით 2 წლის წინ კლასში შევქმენით ერთი საერთო ელფოსტა, რომელზეც მასწავლებლები და მოსწავლეები აგზავნიან შესრულებულ თუ შესასრულებელ დავალებებს, დამოუკიდებელ სამუშაოებს, შესავსებ თუ შევსებულ ტესტებსა და სხვა საჭირო მასალებს. ელფოსტა აადვილებს მოსწავლეებისგან უკუკავშირის მიღების შესაძლებლობას და მათი ცოდნის ინდივიდუალურ შეფასებას. ყოველი ჩატარებული სამოდლო გაკვეთილის რეფლექსია ადასტურებს გამოყენებული მეთოდების ეფექტურობას. ამას ემატება მოსწავლეთა ინტერესი და საკუთარი მიღწევების წარმოჩენის მეტი შესაძლებლობა.

დასკვნისათვის:

ინოვაციური საგანმანათლებლო ტექნოლოგიებისა და მიდგომების გამოყენება ქართული ენისა და ლიტერატურის გაკვეთილზე სწავლის პროცესში და მათი სასწავლო გეგმაში გათვალისწინება დღეს მეტად მნიშვნელოვანი და აქტუალური საკითხია. მას სჭირდება არამარტო სათანადოდ მომზადებული მასწავლებელი, არამედ ძლიერი და შესაბამისი მატერიალურ-ტექნიკური საშუალებებით აღჭურვილი სკოლა. დღეს საქართველოში არ მეგულება საჯარო სკოლა, რომელშიც შესაძლებელია ერთბაშად ყველა მასწავლებელმა დაგეგმოს და გაკვეთილზე გამოიყენოს სასურველი ტექნიკა თუ რესურსი. ეს განათლების დონის ამადლების ერთ-ერთი შემადგერხებელი მიზეზია. დიდი მნიშვნელობა აქვს იმასაც, თუ რა „პრობლემებით“ დატვირთული შემოდის კლასში მოსწავლე. მასწავლებელს შეუძლია და ვალდებულიცაა „იმსახიობოს“ და, მიუხედავად არაერთი პრობლემისა, გაკვეთილი სათანადო დონეზე ჩაატაროს, მაგრამ მოსწავლის აკადემიურ მოსწრებაზე ყოველთვის აისახება მისი სულიერი მდგომარეობა... ბევრს გვინახავს ნიჭიერი, მაგრამ სწავლაზე სხვადასხვა მიზეზით გულაცრუებული ან ყველაფერზე ხელჩაქნეული მოსწავლე, რომელსაც შეეძლო ცხოვრებაში დიდი წარმატებებისათვის მიეღწია. ამ პრობლემის გამოსწორებაში მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება არამარტო ქვეყნის ეკონომიკურ თუ პოლიტიკურ ძლიერებას, არამედ ფსიქოლოგიურ სამსახურს, რომელიც სკოლაში ყველას სჭირდება.

მოსწავლის წარმატების ამოსავალი წერტილი მისი დაინტერესება და სასწავლო მასალის ოსტატურად მიწოდების ხელოვნებაა. ამაში მნიშვნელოვან როლს თამაშობს უახლესი საინფორმაციო ტექნოლოგიებისა და ახალი მიდგომების გამოყენება სასწავლო პროცესში. დღეს სამოდლო გაკვეთილების პოპულარიზაციის საკითხი მეტად აქტუალურია, მაგრამ უფრო

მნიშვნელოვანი გამოცდილების ურთიერთგაზიარებაა. სამოდელო გაკვეთილებს დიდი მნიშვნელობა აქვს პედაგოგიური პრაქტიკის წარმატებით განხორციელებაში და ეს შეიძლება სკოლებისა და უნივერსიტეტების შემდგომი მჭიდრო ურთიერთობის საფუძველიც გახდეს. ერთობლივი მუშაობის დაგეგმვა და გამოცდილების გაზიარება მნიშვნელოვან წვლილს შეიტანს მასწავლებელთა ახალი თაობის მომზადების საქმეში.

შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ სამოდელო გაკვეთილების უბრაატესობაა:

- მოსწავლეთა მეტად დაინტერესება;
- ინოვაციური საგანმანათლებლო ტექნოლოგიებისა და მიდგომების გამოყენების მეტი შესაძლებლობა;
- სკოლებში გაკვეთილის დაგეგმვასა და განხორციელებაში კვლევითი ელემენტების გაძლიერება, კათედრის წევრებს შორის მჭიდრო თანამშრომლობა, ერთობლივი მუშაობის დაგეგმვა და გამოცდილების გაზიარება;
- მასწავლებელთა გამოცდილების ურთიერთგაზიარების შესაძლებლობა და სხვადასხვა კათედრების ურთიერთ-თანამშრომლობის გაღრმავება;
- სკოლებს შორის ურთიერთთანამშრომლობა და ამ საქმიანი ურთიერთობის გამოყენება სასწავლო პროცესის გაუმჯობესების საქმეში;
- მასწავლებელთა ახალი თაობების ჩამოყალიბებაში უნივერსიტეტებთან თანამშრომლობა და კადრების მომზადება;

ამრიგად, ინოვაციური საგანმანათლებლო ტექნოლოგიებისა და მიდგომების გამოყენება ქართული ენისა და ლიტერატურის გაკვეთილზე და მათი გათვალისწინება სასწავლო გეგმაში აუცილებელია და ეს წარმატებისკენ გადადგმული მნიშვნელოვანი ნაბიჯია.

დამოწმებული ლიტერატურა:

სამსონია, 2013: სამსონია, ი. წიგნიერება, თბ., 2013

კოჭენი... 2012: კოჭენი, ლ. მანიონი ლ., მორისონი ქ., კვლევის მეთოდები განათლებაში, თბ., 2012

ინასარიძე... 2016: ინასარიძე, მ. ლობჯანიძე ს., მასწავლებლის საქმიანობის დაწყების პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის სქემის გზამკვლევი, თბ., 2016.

ჯანაშია... 2011: ჯანაშია, ნ. იმედაძე ნ., გორგოძე ს., განვითარებისა და სწავლების თეორიები, თბ., 2011წ.

მარზანო... 2015: მარზანო, რ. ფიქერინგი დ. ჯ., ფოლოქი ჯ. ი., ეფექტური სწავლება სკოლაში, თბ., 2015.

Lela Kvaratskhelia**The introduction of innovative educational technologies and approaches to the lesson of Georgian language and literature and their usage in the curriculum**

“The introduction of innovative educational technologies and approaches to the lesson of Georgian language and literature and their usage in the curriculum” by prof. Lela Kvaratskhelia consists of the introduction, the main part (3 chapters) and the conclusion. In the introduction it is mentioned that the problem of learning and teaching is especially important today and it requires a new approach. The main part of the topic includes the use of innovative methods, also how to conduct a Model Lesson. The work deals with the personal experience of the author and the results of the research. It concludes that the lesson is the art of delivering training materials skillfully. Model Lessons can serve as a basis for further close relations between schools and universities.